

รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว16101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง กระบวนการเกิดหินและวัฏจักรหิน (3)

ครูผู้สอน ครูธิดารัตน์ เมฆหมอก

ครูวิทวัฒน์ ศรีเมฆ

องค์ประกอบของหินมีอะไรบ้าง

- แร่
- แก้วภูเขาไฟ
- เศษหิน

ให้นักเรียนเลือกภาพ
ให้สัมพันธ์กับข้อความ

แร่ควอตซ์

ภาพ ก

ภาพ ข

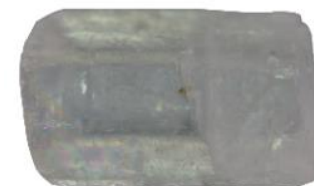
ภาพ ค

ภาพ ง

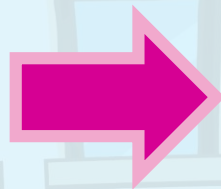
ภาพ จ

ภาพ ฉ

แร่ควอตซ์

ภาพ ก

แร่ไมก้า

ภาพ ก

ภาพ ข

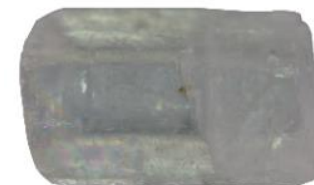
ภาพ ค

ภาพ ง

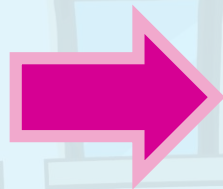
ภาพ จ

ภาพ ฉ

แร่ไมก้า

ภาพ ง

แร่เฟลด์สปาร์

ภาพ ก

ภาพ ข

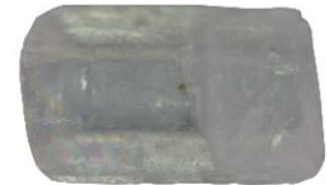
ภาพ ค

ภาพ ง

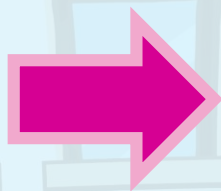
ภาพ จ

ภาพ ฉ

แร่เฟลด์สปาร์

ภาพ ข

แร่สี่เหลี่ยม บางชนิด

ภาพ ก

ภาพ ข

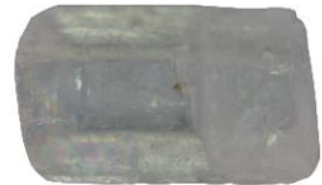
ภาพ ค

ภาพ ง

ภาพ จ

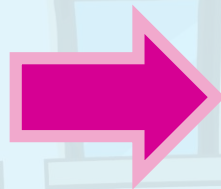

ภาพ ฉ

แร่สีเขียวเข้ม

บางชนิด

ภาพ จ

แร่ดิน

ภาพ ก

ภาพ ข

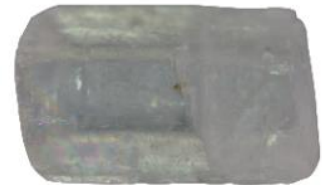
ภาพ ค

ภาพ ง

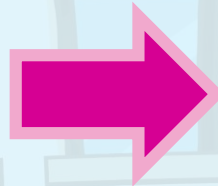
ภาพ จ

ภาพ ฉ

แร่ดิน

ภาพ ค

แร่แคลไซต์

ภาพ ก

ภาพ ข

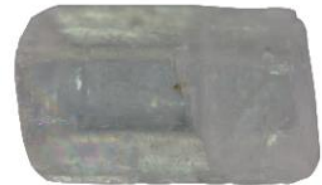
ภาพ ค

ภาพ ง

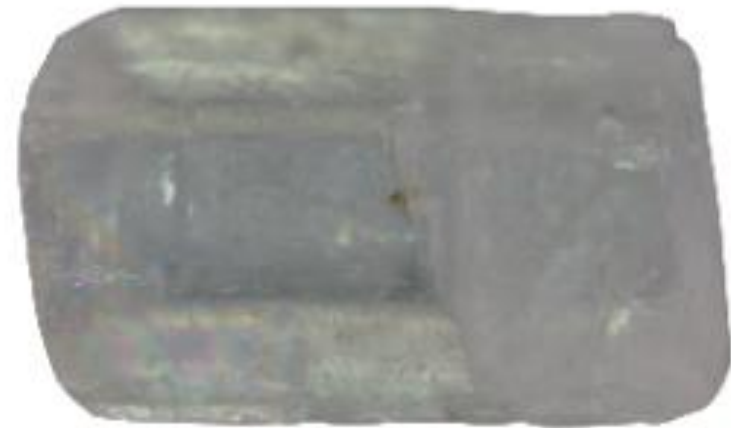
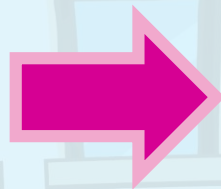
ภาพ จ

ภาพ ฉ

แร่แคลไซต์

ภาพ ฉ

แร่คืออะไร

กิจกรรมที่ 1

องค์ประกอบของหินมีอะไรบ้าง

จุดประสงค์การเรียนรู้

สังเกต รวบรวมข้อมูลและอธิบาย
องค์ประกอบของหิน

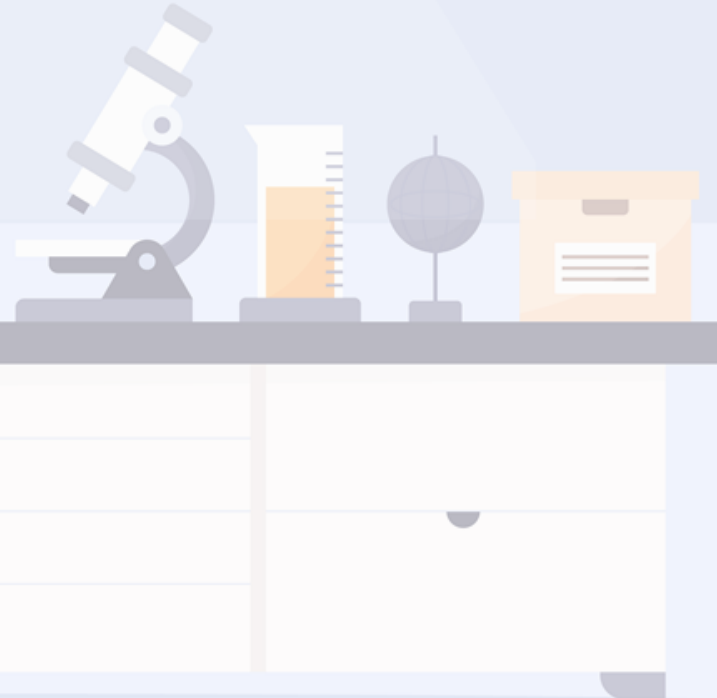
วิธีทำกิจกรรม

4. อ่านใบความรู้เรื่องแร่ ร่วมกันอภิปราย
และบันทึกผลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของแร่

ใบความรู้ เรื่อง แร่

หน้า 102-103

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ใบความรู้เรื่องแร่

แร่เป็นสารที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเกิดจากการตกผลึกภายใต้สภาวะที่เหมาะสม การตกผลึกของสารเป็นกระบวนการที่สารในสถานะแก๊ส ของเหลว หรือของแข็งที่มีโครงสร้างไม่เป็นระเบียบ มีการจัดเรียงตัวของอนุภาคใหม่ให้เป็นผลึกของแข็งซึ่งมีโครงสร้างที่เป็นระเบียบ มีรูปทรงทางเรขาคณิตที่แน่นอนเฉพาะตัว แร่มีหลายชนิด แต่ละชนิดมีลักษณะและสมบัติแตกต่างกัน

ตัวอย่างผลึกแร่ควอตซ์

ตัวอย่างผลึกแร่แคลไซต์

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แต่ได้แร่ชนิดต่าง ๆ พบอยู่ในลักษณะที่เป็นแร่ประกอบอยู่ในหิน จะทำให้มองเห็นผลึกแร่ไม่ชัดเจน แต่สามารถสังเกตเห็นแร่ชนิดต่าง ๆ ได้โดยอาจสังเกตจากสีของแร่ที่ปรากฏให้เห็น เช่น หินแกรนิตที่ประกอบไปด้วยแร่หลายชนิดจะเห็นหินแกรนิตมีสีเด่นชัดหลายสีปนกันอยู่ภายในก้อนเดียวกัน เช่น สีชมพู สีดำและอาจมีแร่ที่มีลักษณะใส ไม่มีสีปนอยู่ด้วย

หินแกรนิตประกอบไปด้วยแร่หลายชนิด

แร่ชนิดที่ ๑ มีลักษณะใส ไม่มีสี

แร่ชนิดที่ ๒ มีสีดำ

แร่ชนิดที่ ๓ มีสีชมพู

คำชี้แจงในการทำ กิจกรรมนักเรียน

- ให้นักเรียนอ่านใบความรู้
หน้า 102-103
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ
ลักษณะทางกายภาพของแร่

คำชี้แจงบทบาท ครูปลายทาง

- ครูแจกใบความรู้หน้า 102-103
- ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน
ได้ร่วมกันอภิปราย

ใบความรู้ เรื่อง แร่

แร่เป็นสารที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเกิดจากการตกผลึกภายใต้สภาวะที่เหมาะสมการตกผลึกของสารเป็นกระบวนการที่สารในสถานะแก๊สของเหลว หรือของแข็งที่มีโครงสร้างไม่เป็นระเบียบ

มีการจัดเรียงตัวของอนุภาคใหม่ให้เป็นผลึกของแข็งซึ่งมีโครงสร้างที่เป็นระเบียบ มีรูปทรงทางเรขาคณิตที่แน่นอน เฉพาะตัว แร่มีหลายชนิดแต่ละชนิดมีลักษณะและสมบัติ

แตกต่างกัน

ตัวอย่างผลึกแร่ควอตซ์

ตัวอย่างผลึกแร่แคลไซต์

แต่ถ้าแร่ชนิดต่าง ๆ พบอยู่ในลักษณะที่เป็นแร่ประกอบอยู่ในหิน จะทำให้มองเห็นผลึกแร่ไม่ชัดเจน แต่สามารถสังเกตเห็นแร่ชนิดต่าง ๆ ได้โดยอาจสังเกตจากสีของแร่ที่ปรากฏให้เห็น

เช่น หินแกรนิตที่ประกอบไปด้วยแร่หลายชนิดจะเห็นหินแกรนิตมีสีเด่นชัดหลายสีปนกันอยู่ภายในก้อนเดียวกัน เช่น สีชมพู สีดำและอาจมีแร่ที่มีลักษณะใสไม่มีสีปนอยู่ด้วย

แร่ชนิดที่ ๑
มีลักษณะใส
ไม่มีสี

แร่ชนิดที่ ๒
มีสีดำ

แร่ชนิดที่ ๓
มีสีชมพู

หินแกรนิต ประกอบด้วยแร่หลายชนิด

แร่ชนิดที่ 1
มีลักษณะใส ไม่มีสี

แร่ชนิดที่ 2
มีสีดำ

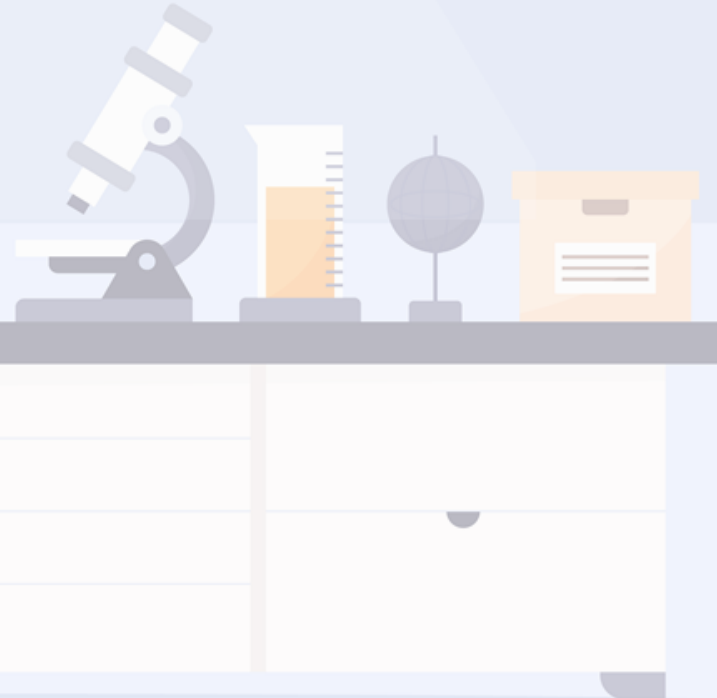

แร่ชนิดที่ 3
มีสีชมพู

ใบความรู้ เรื่อง แร่

หน้า 102-103

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ใบความรู้เรื่องแร่

แร่เป็นสารที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเกิดจากการตกผลึกภายใต้สภาวะที่เหมาะสม การตกผลึกของสารเป็นกระบวนการที่สารในสถานะแก๊ส ของเหลว หรือของแข็งที่มีโครงสร้างไม่เป็นระเบียบ มีการจัดเรียงตัวของอนุภาคใหม่ให้เป็นผลึกของแข็งซึ่งมีโครงสร้างที่เป็นระเบียบ มีรูปทรงทางเรขาคณิตที่แน่นอนเฉพาะตัว แร่มีหลายชนิด แต่ละชนิดมีลักษณะและสมบัติแตกต่างกัน

ตัวอย่างผลึกแร่ควอตซ์

ตัวอย่างผลึกแร่แคลไซต์

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
 วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แต่ได้แร่ชนิดต่าง ๆ พบอยู่ในลักษณะที่เป็นแร่ประกอบอยู่ในหิน จะทำให้มองเห็นผลึกแร่ไม่ชัดเจน แต่สามารถสังเกตเห็นแร่ชนิดต่าง ๆ ได้โดยอาจสังเกตจากสีของแร่ที่ปรากฏให้เห็น เช่น หินแกรนิตที่ประกอบไปด้วยแร่หลายชนิดจะเห็นหินแกรนิตมีสีเด่นชัดหลายสีปนกันอยู่ภายในก้อนเดียวกัน เช่น สีชมพู สีดำและอาจมีแร่ที่มีลักษณะใส ไม่มีสีปนอยู่ด้วย

หินแกรนิตประกอบไปด้วยแร่หลายชนิด

แร่ชนิดที่ ๑
มีลักษณะใส
ไม่มีสี

แร่ชนิดที่ ๒
มีสีดำ

แร่ชนิดที่ ๓
มีสีชมพู

แร่คืออะไร

คือสารที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

สารที่เกิดจากการตกผลึก
ภายใต้สภาวะที่เหมาะสม

การตกผลึกของสารเป็น
กระบวนการที่สารในสถานะแก๊สเท่านั้น

แร่คืออะไร

คือสารที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

สารที่เกิดจากการตกผลึก
ภายใต้สภาวะที่เหมาะสม

การตกผลึกของสารเป็นกระบวนการ
ที่สารในสถานะแก๊ส ของเหลว หรือของแข็ง

ลักษณะทางกายภาพ ของแร่มีอะไรบ้าง

✓ เป็นผลึกของแข็ง

✓ มีโครงสร้างที่เป็นระเบียบ

✗ ไม่เป็นรูปทรงเรขาคณิต

✗ มีสีเดียว

เป็นผลึกของแข็ง

มีโครงสร้างที่เป็นระเบียบ

มีรูปทรงเรขาคณิตเฉพาะตัว

มีสีหรือไม่มีสี

ลักษณะทางกายภาพ
ของแร่มีอะไรบ้าง

หินที่ยกตัวอย่างในใบความรู้คือหินชนิดใด

ก

หินควอร์ตไซต์

หินแกรนิต

ค

หินอ่อน

หินแกรนิต ประกอบด้วยแร่หลายชนิด

แร่ชนิดที่ 1
มีลักษณะใส ไม่มีสี

แร่ชนิดที่ 2
มีสีดำ

แร่ชนิดที่ 3
มีสีชมพู

คำถามหลังจากทำกิจกรรม

1. องค์ประกอบของหินมีอะไรบ้าง

2. ลักษณะทางกายภาพของแร่มีอะไรบ้าง

3. หินชนิดใดบ้างที่ประกอบด้วยแร่ 1 ชนิด

4. หินชนิดใดบ้างที่ประกอบด้วยแร่มากกว่า 1 ชนิด

5. หินชนิดใดบ้างที่ประกอบด้วยแก้วภูเขาไฟ

6. หินชนิดใดบ้างที่มีเศษหินเป็นองค์ประกอบ

7. สรุปกิจกรรมได้ว่าอย่างไร

คำชี้แจงในการทำ
กิจกรรมนักเรียน

- ให้นักเรียนตอบคำถาม
ลงในใบงานหน้า 104-105

คำชี้แจงบทบาท
ครูปลายทาง

- ครูแจกใบงานหน้า
104-105
- ครูคอยช่วยแนะนำหรือ
อธิบายเพิ่มเติมให้กับนักเรียน

1. องค์ประกอบของหินมีอะไรบ้าง

แร่

แก้วภูเขาไฟ

เศษหิน

2. ลักษณะทางกายภาพของแร่มีอะไรบ้าง

เป็นผลึก มีสีใสหลากหลาย

เป็นรูปทรงเรขาคณิต

3. หินชนิดใดบ้างที่ประกอบด้วยแร่ 1 ชนิด

หินอ่อน

หินควอร์ตไซต์

4. หินชนิดใดบ้างที่ประกอบด้วยแร่มากกว่า 1 ชนิด

หินแกรนิต

หินไดออไรต์

หินบะซอลต์

หินกรวดมน

4. หินชนิดใดบ้างที่ประกอบด้วยแร่มากกว่า 1 ชนิด

หินทราย

หินดินดาน

หินปูน

หินไนส์

4. หินชนิดใดบ้างที่ประกอบด้วยแร่มากกว่า 1 ชนิด

หินทรายแข็ง

หินฟิลไลต์

หินชนวน

5. หินชนิดใดบ้างที่ประกอบด้วยแก้วภูเขาไฟ

หินพัมมิช

หินออบซิเดียน

6. หินชนิดใดบ้างที่มีเศษหินเป็นองค์ประกอบ

หินกรวดมน

หินทราย

7. สรุปกิจกรรมได้ว่าอย่างไร

หินส่วนใหญ่ประกอบด้วยแร่ตั้งแต่ 1 ชนิดขึ้นไป

บางก้อนประกอบด้วยแร่เพียงชนิดเดียว

บางก้อนประกอบด้วยแก้วภูเขาไฟ

และบางก้อนมีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อหิน

การที่หินมีองค์ประกอบแตกต่างกัน

ทำให้เนื้อหินที่ปรากฏมีลักษณะแตกต่างกันไปด้วย

สรุปบทเรียน

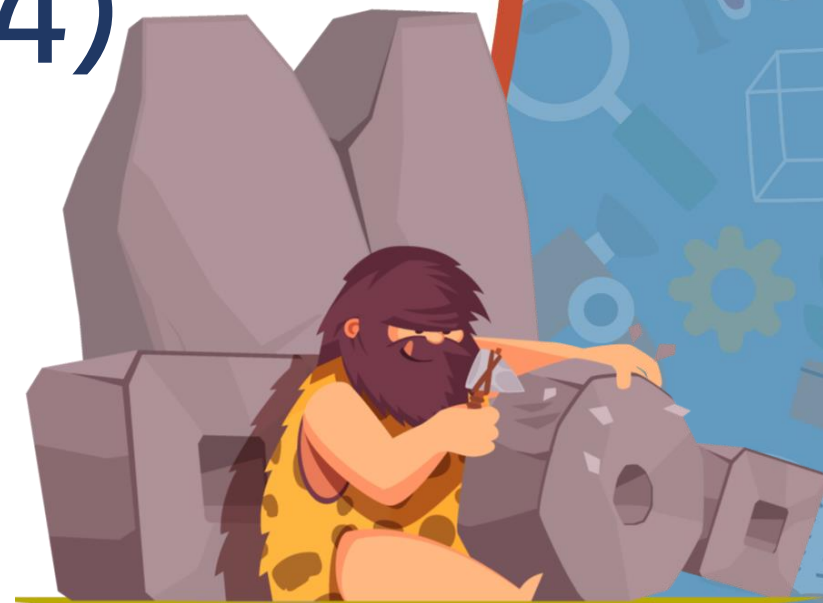
แร่เกิดจากการตกผลึกภายใต้สภาวะที่เหมาะสม
เป็นผลึกของแข็งที่มีโครงสร้างที่เป็นระเบียบ มีรูปทรง
เรขาคณิตเฉพาะตัว มีสีหรือไม่มีสี **นอกจากนี้หินบางชนิด**
ประกอบด้วยแก้วภูเขาไฟหรือบางชนิดจะมีเศษหินเป็น
องค์ประกอบ

บทเรียนครั้งต่อไป

กระบวนการการเกิดหิน และวัฏจักรหิน (4)

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ชุดตัวอย่าง 3 ประเภท ได้แก่ หินอัคนี หินตะกอน และหินแปร
2. แวนชยาย
3. ใบงาน 02 กระบวนการเกิดหินและวัฏจักรหิน

